

Благой Иванов

Право в десетката

– Според Зигмунд Фройд в основата на човешката психика стоят определени нагони. Те, подобно на инстинктите, са вродени. В началото Фройд смятал, че главният нагон бил сексуалността, но впоследствие установил, че в основата на човешката психика стои и агресивността. – Мисис Китърдж плъзна погледа си по редиците в кабинета и бавно огледа всеки от учениците, за да е сигурна, че казаното от нея е влязло във все още непросветените им глави.

Джейсън не бе чул и дума от урока, който учителката му по психология така съсредоточено преподаваше. Вместо да се опита да запомни нещо от казаното, той просто нахвърляше хаотични драсканици из тетрадката си. Имаше нужда не от психология, а от преливане на огромно количество математическа информация – нещо, което никой не би могъл да направи (поне на този етап от развитието на науката).

– Може би ще ни покажеш амбициозните си творения, Джейсън?

При споменаването на името му той подскочи. Моливът му се счупи, оставяйки по листа дебела, набръчкана черта, силно открояваща се от останалите драскулки.

Изглежда виновно мисис Китърдж и почти веднага усети погледите на своите съученици.

– Или може би ще ги запазиш за себе си? – продължи мисис Китърдж.

– Аз... не. Просто драскам.

– Защо не спреш да се превъплащаваш в Пикасо и не ни разкажеш нещо за агресивността?

Из стаята се разнесоха подигравателни хихикания. Явно останалите добре се забавляваха.

– Агресивността? Какво по-точно? – той си нямаше и представа за какво говори тя.

– Каж ми например... – подде мисис Китърдж и в този момент звънецът би.

За Джейсън това би трябвало да бъде нещо като спасителна стълба, ако точно в този ден не го очакваше най-противното изпитание в историята на човечеството. Той затвори очи и заглуши мислено врявата.

„Това е, каза си. Мистър Доус те очаква“.

Мистър Доус, учителят му по математика, бе насрочил изпитването няколко седмици преди ваканцията – днес щеше да бъде денят, в който въпросът дали Джейсън ще повтаря класа или не трябваше да получи отговор.

Момчето бавно се запромъкна към вратата. Мина покрай мисис

Китърдж без въобще да я забележи, а и тя не си даде труда да му обърне внимание – смяташе го за твърде заваян и не мислеше, че ще е от полза каквато и да е разправа с него.

Той тръгна по коридора и погледът му моментално фиксира кабинета по математика. Встрани, на стената, преди няколко месеца анонимен автор грижливо бе изписал с виолетов маркер едри букви, оставящи посланието:

ЗАПОЧНА УЧЕБНАТА ГОДИНА!
ЗАТЕГНЕТЕ КОЛАНИТЕ!
ПРИГОТВЕТЕ СИ ПЛИКЧЕТАТА ЗА ПОВРЪЦАНЕ!

„Да, за пореден път се съгласи той. Направо ми се гади.“

Пристъпи в кабинета, огледа буйстващите си съученици и флегматично се стовари върху чина си. Искаше му се да заспи, ала знаеше, че за него в момента по-добър вариант щеше да бъде преговарянето на уроците по геометрия – предметът, който в последно време смяташе за най-отвратителното проклятие, което можеше да сполети „незащитения“ ученик.

Джейсън мразеше геометрията, макар, че думата „омраза“ не бе особено точна в случая. Всъщност той я презираше и ненавиждаше. Изпитваше ужас от всеки миг, прекаран в стаята по математика.

С алгебрата („Поносимата посестрима“, както Джейсън се шегуваше в честите моменти на самотно самооплакване) винаги се бе справял, макар и с много трудности, но геометрията... Виж, това бе самата Преизподня!

Допускаше възможността учителят Албърт Доус да е главната причина за тази неприязън.

Доус представляваше същинско превъпласение на студения, строг, високомерен мъчител, който от сутрин до здрач си повтаря, че е най-великото творение на природата. Проблемът му беше, че е кръгла нула. Познанията му бяха ограничени – математика, физика, астрономия. Толкоз. Никакви странични интереси, никаква обща култура; човек без капка чувство за хумор; човек, който няма никакви близки приятели сред колегите си. Това, разбира се, бе напълно обяснимо, тъй като Албърт Доус непрекъснато критикуваше и срязваше хората в разговори, а често говореше и зад гърба им.

„Нищо чудно, че дъртака все още е ерген“, помисли си Джейсън. След това се надвеси над учебника и започна да зубри теоремите, които

сякаш нямаха край.

Това, което прочете му се стори толкова абсурдно и неразбираемо, че той извика на висок глас:

– Що за глупости?!

Никой не му обърна внимание, а детският му, лишен все още от симптомите на мутация, глас бързо се изпари из тинейджърската глъч.

Напрегнатият му мозък като че ли го предпазваше срещу врявата и той не обръщаше никакво внимание на шумните си съученици. Даде си сметка, че на повечето от тях им бе все едно; тези, които разбираха сложните правила на геометрията и безпогрешно се справяха с нейните „изчислителни подаръци“, приказваха и разискваха оценките си. Някои, естествено, решаваха задачи, но го правеха не с цел да научат нещо ново или да проумеят някоя уловка, а просто, за да убият времето. Имаше и други – слабаците. Дали те бяха прекалено тъпи, за да се опасяват от изпитване или просто при тях липсваше чувството за мотивация? Безотговорността им беше нещо като болестно състояние – тичаха из стаята, деряха си гърлата, всявайки паника сред нервните си окончания и правеха всичко възможно да избълват някоя „забранена“ фраза на висок глас, така че да се чуе чак в съседния кабинет. Докато гледаше децата Джейсън забеляза и трети тип – те бяха нещо средно между отличници и слабаци; младежи с потенциал, които просто не си дават много зор.

Джейсън не знаеше към кои точно спада... По всяка вероятност към никой от тях... Той от край време бе доста по-различен и лесно се откъпяваше.

Е, не че го избягваха. Но въпреки всичко на моменти бе твърде необщителен, а веднъж учителят му по английски го нарече „най-нестандартното хлапе на двадесети век“. Джейсън така и не успя да разбере дали в положителен или отрицателен смисъл бе изречено това определение.

По всяка вероятност той щеше да се слее с тълпата от буйстващи през междучасието деца, ако мистър Доус не му бе обещал кръстосано изпитване върху взетия досега материал.

Все още помнеше онзи черен ден...

– Ако искаш – бе казал Доус – по-висока оценка, научи задачите. Всички. От всякакъв тип. Ясно? – Сетне, без да дочака отговор бе продължил: – Ако и средна оценка те устройва наизусти всички теореми и определения. Без изключение, ясно?

– Да, сър – бе смутолевил Джейсън, а навлажнените му очи затърсиха, някое по-едро петно мръсотия по върха на обувките му.

– Хубаво. Сега ми се махай от очите.

Обнадежен, че може да мине срока със средна оценка, момчето бе напуснало прокълнатата стая (с желание никога повече да не се завърне в нея) и бе започнало да крои планове за отмъщение, които няколко минути по-късно представляваха само мъглив спомен.

Сега, сещайки се за неприятното обещание на учителя, Джейсън се опита да избута натрапчивото видение от случката някъде в някое отдалечено и мрачно кътче на подсъзнанието си. Започна да прелиства учебника, а пред очите му заиграха разнообразни геометрични фигури и изречения, лишени от всякакъв смисъл.

Беше се зачел в поредната безмислица, когато настойчив, енергичен крясък го измъкна от света на хаоса.

– Хей, Джейсън!

Рик Адамс – пълен отличник. Блестящ математик според думите на Доус (който рядко хвалеше). Протегнал дългите си, кокилоподобни крайници, ухилил се до уши, с петльов перчем и лунички по инфантилната физиономия, той зяпаше Джейсън като посетител в зоопарк пред клетката на приматите. За момент Джейсън изпита необяснима завист към хлапака, ала тя трая само миг.

– Някакъв проблем?

– Не – отвърна Рик.

– Все за нещо си дошъл, какво е то?

– Амии... питахме се дали не искаш да се присъединиш?

– Към кое?

– Ще играем на „ШАРП“. Искаш ли и ти? – Рик се втрени въпросително.

Джейсън бе играл на „ШАРП“ много пъти. Играта бе елементарна и вероятно заради това толкова обичана от децата в училище. Вратата на стаята беше целта, а пергелът заместваше стреличките. Участниците хвърляха първо с гръб към вратата и най-добрият резултат даваше предимство при целенето от триметрово разстояние. Центърът на предварително начертания кръг носеше най-голям брой точки.

Джейсън бе добър играч, но днес явно нямаше да прибави нова победа към актива си.

– Играе ми се, но не мога в момента. Сам виждаш, че се опитвам да уча.

– Я не се занасяй – подхвърли Рик. – Хайде да започваме.

– Лесно ти е на тебе – Джейсън се надвеси над учебника.

– Както искаш – Рик се отдалечи.

Джейсън се подвоуми само за момент... И след това подвикна:

– Хей, Рик!

Момчето се обърна.

– М-м?

– Идвам.

Джейсън грабна пергела от чантата си и се присъедини към съучениците си.

– Добре... – започна наднорменият Арнолд Хюз, който обикновено се вживяваше като рефер. Обърна се към новодошлия: – Ти, понеже дойде последен, последен ще хвърляш. Теглихме жребий... Аз съм втори след Майк, Рик е трети, Бет е четвърта... – Арнолд продължи да изрежда, но Джейсън почти веднага престана да го слуша. Вместо това опита да се съсредоточи в играта, подтискайки натрапчивата си съвест, която непрестанно му нашепваше, че е подходил неправилно..., че е трябвало да обърне повече внимание на геометрията.

„Стига, помисли си. Майната ѝ на геометрията“.

Дойде неговият ред.

– Ти си – подкани го Рик. – Ако уцелиш десетката ще ме надминеш. Резултатът ми е девет и съм най-добре от всички.

– Няма значение – каза Джейсън, застана с гръб към вратата и хвърли.

– О, браво! – възкликна Рик. – След мен си.

Джейсън се обърна и видя острието забито в осмицата.

Междувременно Рик се приготви да хвърля.

Чу се звънецът за влизане в час.

– Хайде! – подкани го Кериета Крофърд без да скрива нетърпението и ентузиазма си. – Нали не искаш да довършваме играта след математиката?!

– Спокойно – рече Арнолд. – Тъпакът Доус почти винаги закъснява с десетина минути. Давай, Рик!

– Гледайте майстора! – каза Рик.

Хвърли и пергелът му се заби извън целта.

Това предизвика шумни освирквания.

– Понякога и на най-добрите им се случва да сгрешат – оправда се той. Обяснението му обаче не беше убедително и само още повече подпали публиката.

Рик се отдалечи, мърморейки ядосано.

Джейсън се приготви да хвърля.

– Гледайте поредната излагация! – подвикна някой.

– О, той ще уцели десетката – възрази Пеги Милър. – Както винаги.

Джейсън се опита да ги игнорира. Стисна здраво студения предмет в ръката си и се прицели. Изолира се напълно от реалността. Сега за него съществуваше само разчертаният кръг... Представи си, че това е Доус, съсредоточавайки цялата си омраза към него... вече му се струваше много по-лесно да уцели... Агресивността бушуваше в тялото му като развилнял се допотопен хищник...

Хвърли пергела и го видя да се забива в челото на математика. Замислената, плешива глава на мистър Доус леко се наклони, но не промени изражението на лицето си. Внезапната тишина изкара Джейсън от странната хипноза и той осъзна шокиращата реалност. Зад очилата с рогови рамки очите на мистър Доус оставаха все така безизразни. Сетне тялото му се отпусна, папката, която държеше под мишница се озова на земята, а от нея се разхвърчаха десетки бели листове.

Учителят се строполи върху паркета с глухо тупване, придружено от мощни писъци на изненада и ужас.

КРАЙ

© 2002 Благой Иванов

Източник: Библиотеката на Александър Минковски

Свалено от „Моята библиотека“ [<http://purl.org/NET/mylib/text/109>]